

ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดระนอง
DESIRABLE OUTCOMES OF EDUCATIONAL OPPORTUNITY EXPANSION SCHOOLS IN
RANONG PROVINCE

สุพรรณษา กรอกสำโรง¹
Supansa Krogssomrong¹
ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2562

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อทราบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์และแนวทางปฏิบัติเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดระนอง โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยอนาคต (EDFR) ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 19 คน โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม เครื่องมือวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง และแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ฐานนิยม มัธยฐาน พิสัยระหว่างควอไทล์ และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดระนอง เป็นพหุองค์ประกอบ และเป็นพหุวิธีการ มี 10 ด้าน 96 แนวปฏิบัติ ได้แก่ 1) โรงเรียนมีคุณภาพมาตรฐานของการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) นักเรียนมีคุณภาพมาตรฐานของการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) ครูผู้สอนมีทักษะทางปัญญา และสมรรถนะการบูรณาการ 4) ครูผู้สอนมีคุณภาพชีวิตที่ดี 5) ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถด้านการบริหารสถานศึกษา 6) บริหารจัดการตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี 7) ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนและปรับปรุงการบริหารงานของโรงเรียน 8) มีการส่งเสริมทักษะความรู้คู่ทักษะอาชีพในหลักสูตร 9) มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน 10) มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : 1. ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ 2. โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดระนอง

ABSTRACT

This research article had the objectives as follows : To find the desirable outcomes and guidelines for achieving the desirable outcomes of Educational Opportunity Extension Schools in Ranong Province. The research methodology used Ethnographic Delphi Futures Research. The key informants were 19 experts comprising of 3 groups. The instruments for collecting the data were unstructured interview and questionnaire. The statistics used in this research were Mode, Median, Interquartile range and content analysis.

¹ นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

¹ Ph.D. students Doctor of Philosophy Program Educational Administration Silpakorn University
Corresponding author; Email:jjj58252926@gmail.com

(Received: 4 April 2020; Revised: 17 June 2020; Accepted: 19 June 2020;)

The finding of this research was shown that : The desirable outcomes of Educational Opportunity Expansion Schools in Ranong Province, Is a multiple component and a multiple method and composed of 10 dimensions with 96 variables ; 1) The School has standard quality of basic education 2) The students has a standard quality of basic education. 3) The teacher has intellectual skills and integrated competencies. 4)The teacher has a good quality of life.5) The administrator has knowledge and ability in school administration. 6) The administration with good governance. 7) The student parents are involved in the planning and improvement of the school administration. 8) The Promotion of knowledge skills and career skills in the curriculum. 9) There is an Organization of the environment and learning resources ,that is conducive to learning and teaching. 10) There is continuous monitoring and evaluation.

Keywords : 1. Desirable Outcomes 2. Educational Opportunity Expansion Schools in Ranong Province

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ผลลัพธ์การจัดการศึกษาของประเทศไทยยังไม่สนองตอบและยังไม่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ ในขณะที่ปัจจุบันและอนาคตคุณภาพการจัดการศึกษาจะต้องให้ความสำคัญเพิ่มขึ้นเพราะมีปัจจัยและการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่ท้าทายสังคมไทย การศึกษาจะต้องเป็นกระบวนการที่เตรียมคนไทยนำสังคมไทยให้ก้าวสู่สังคมยุคใหม่อย่างมั่นคงและก้าวหน้าทันโลก ประกอบกับสังคมมีความคาดหวังและต้องการความน่าเชื่อถือในกระบวนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาหลายประการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552 : 106) จากข้อมูลรายงานผลการปฏิบัติงานในปี 2561 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ (2561 : 1 - 28) ทำให้พบข้อจำกัดและปัญหาอุปสรรคในการจัดการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดระนองที่แตกต่างจากจังหวัดอื่น ๆ อันได้แก่ ที่ตั้งของจังหวัดระนองอยู่ทางภาคใต้ตอนบน ติดทะเลอันดามัน พื้นที่ส่วนใหญ่ประกอบด้วยภูเขาสูง สลับซับซ้อน และเกาะใหญ่น้อยประมาณ 62 เกาะ เป็นจังหวัดที่มีวัฒนธรรมหลากหลาย จึงเป็นที่รวมของกลุ่มคนหลายกลุ่มด้วยกัน อาศัยอยู่ตามเกาะสำคัญๆ เช่น เกาะสินไห เกาะเหลา ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีวัฒนธรรมความเป็นอยู่ที่น่าสนใจ (ปรีวัฒน์ ช่างคิด, 2560 : 17 - 18) นอกจากนี้ข้อมูลหลักฐานทางประวัติศาสตร์ การที่ไทยต้องเสียดินแดนเมืองมะริดรวมทั้งเมืองมะลิวัลย์แก่อังกฤษและได้มีการปักปันเขตแดนไทย โดยใช้แม่น้ำกระบุรีเป็นเส้นกั้นพรมแดนในปี พ.ศ. 2442 นั้น ทำให้คนไทยบางส่วนต้องข้ามไปข้ามมาระหว่างเมืองมะริดและมะลิวัลย์กับจังหวัดระนอง พบว่าแรงงานพม่าเข้ามาตั้งรกรากในพื้นที่จังหวัดระนอง แต่ละครอบครัวต่างนำบุตรซึ่งเป็นเด็กข้ามชาติจากพม่าเข้ามา บางครอบครัวมีบุตรเกิดในจังหวัดระนอง ปัญหาการแฉ่งเกิด การเลี้ยงดูและการศึกษา ก็เกิดขึ้นตามมา (ณัฐชวัล โกคาพานิชวงศ์, 2556 : 1 - 25) การขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดระนองส่วนราชการยังคงถือปฏิบัติเช่นเดียวกับจังหวัดอื่น ๆ ระยะเวลาผ่านมาเกือบ 30 ปี โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดระนองยังคงมีการดำเนินการติดตามและประเมินผลมาโดยตลอด จนประสบความสำเร็จในด้านปริมาณของผู้เรียนมากขึ้น แต่ในทางกลับกันด้านคุณภาพทางการศึกษากลับพบว่าอยู่ในระดับที่ควรปรับปรุง เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป ด้วยหลักการจัดการศึกษาตามวิสัยทัศน์ (Vision) ของแผนการศึกษาแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2560 และเพื่อให้โรงเรียนดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์และคุณค่าของการเป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาให้สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมบนพื้นฐานตามศักยภาพของพื้นที่ ให้สามารถจัด

การศึกษาได้ตรงตามความต้องการของผู้รับบริการอย่างแท้จริง ทำให้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดระนอง เพื่อให้ทราบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์และแนวปฏิบัติเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดระนองและสามารถนำไปจัดการศึกษากับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดระนองได้ตรงตามความต้องการของผู้รับบริการ ก่อให้เกิดความสุขและความพึงพอใจแก่ผู้รับบริการอย่างมีความเชื่อมั่นและมีประสิทธิภาพ อีกทั้งสามารถนำไปใช้เป็นประโยชน์เพื่อการศึกษาต่อและการมีงานทำของเด็กนักเรียนต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อทราบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์และแนวทางปฏิบัติเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดระนอง

3. ประโยชน์ที่ได้รับการวิจัย

3.1 เพื่อให้สามารถจัดการศึกษาให้ได้ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดระนองและก่อให้เกิดความสุขและความพึงพอใจแก่ผู้เรียน

3.2 เพื่อให้ให้นักเรียนที่จบการศึกษาจากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดระนองสามารถเข้าไปศึกษาต่อในระดับที่สูงกว่าในสถาบันทางการศึกษา หรือสามารถออกไปประกอบอาชีพจนประสบความสำเร็จ

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย โดยการศึกษาตัวแปรเกี่ยวกับผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดระนอง โดยใช้เทคนิควิธีวิจัย EDRF ดังนี้ EDRF รอบที่ 1 การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง(semi-structure Interview) สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 19 คน พัฒนาแบบสัมภาษณ์เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท (Likert's rating scale) เพื่อเก็บข้อมูลทำ EDRF รอบที่ 2 EDRF รอบที่ 2 สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิมด้วยแบบสอบถามแบบปลายปิด ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า(rating scale) 5 ระดับของลิเคิร์ท (Likert's rating scale) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิในรอบที่ 1 รอบนี้ผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่านจะได้รับรู้ข้อมูลป้อนกลับเชิงสถิติ (Statistical Feedbacks) เป็นของกลุ่มโดยส่วนรวมโดยหาค่ามัธยฐาน (Median) ฐานนิยม (Mode) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) นำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) เพื่อเก็บข้อมูลทำ EDRF รอบที่ 3 EDRF รอบที่ 3 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิมเพื่อยืนยันความคิดเห็นด้วยแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท (Likert's rating scale) ฉบับเดียวกันกับแบบสอบถาม EDRF รอบที่ 2 แต่มีการเพิ่มค่ามัธยฐาน (Median), ค่าฐานนิยม (Mode) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ของแต่ละข้อคำถามที่วิเคราะห์ได้จาก EDRF รอบที่ 2 ทำการวิเคราะห์และแปลผลการวิจัยและหาฉันทามติ (Consensus) ของผู้ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อทราบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดระนอง และแนวปฏิบัติให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดระนอง ผู้วิจัยนำผลการวิจัย ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะมาจัดทำ

รายงานการวิจัย นำเสนอคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุง แก้ไข ข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะ จัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาต่อไป

5. ผลการวิจัย

พบว่า มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในจังหวัดระนอง ประกอบด้วย 10 ด้าน 96 ตัวแปรย่อย ดังนี้

1. ด้านโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดระนองมีคุณภาพมาตรฐานของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 7 แนวปฏิบัติ คือ 1) เป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับภาคบังคับ ตามกฎหมายการศึกษาของประเทศไทย ดำเนินการเรียนการสอนภายใต้นโยบายเรียนฟรีจนถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 2) เป็นโรงเรียนที่เปิดโอกาสให้ประชากรเด็กทุกคนที่อยู่ในประเทศไทยทั้งสัญชาติไทยและต่างสัญชาติมีสิทธิและเสรีภาพในการเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเท่าเทียมกัน 3) เป็นโรงเรียนที่สร้างผู้เรียนให้มีความรู้ทางวิชาการและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 4) เป็นโรงเรียนที่ปลูกฝังให้นักเรียนรักความเป็นไทยและภูมิใจในท้องถิ่นบ้านเกิด 5) เป็นโรงเรียนที่มีการเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี 6) เป็นโรงเรียนที่มีการเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตที่จำเป็นต่อการดำรงชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 7) เป็นโรงเรียนที่มีการส่งเสริมเจตคติที่ดีทางอาชีพให้เด็กสามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองและช่วยเหลือสมาชิกในครอบครัวให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและยั่งยืน

2. ด้านนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดระนองมีคุณภาพมาตรฐานของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 13 แนวปฏิบัติ คือ 1) นักเรียนมีความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ 2) นักเรียนมีระเบียบวินัย มีน้ำใจ รักสามัคคี มีจิตสาธารณะรู้จักให้และแบ่งปันผู้อื่นมีความรับผิดชอบต่อสังคม 3) นักเรียนมีความภูมิใจในชาติ ร่วมสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ 4) นักเรียนไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด อบายมุขทุกชนิด 5) นักเรียนมีความเป็นประชาธิปไตยเคารพในสิทธิของผู้อื่น 6) นักเรียนมีความกตัญญูรู้คุณ เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว 7) นักเรียนมีความรู้ขั้นพื้นฐาน อ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น และสามารถใช้คอมพิวเตอร์ได้ 8) นักเรียนมีสุขนิสัยที่ดี สุขภาพจิตดี สุขภาพร่างกายแข็งแรง รักการออกกำลังกายและมีสุนทรีย์ 9) นักเรียนสามารถสอบแข่งขันเข้าศึกษาต่อในสถาบันต่าง ๆ ได้ตามความถนัดและความสนใจของตนเอง ทั้งสายสามัญหรือสายอาชีพ 10) นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพที่สุจริต 11) นักเรียนรู้ตนเองว่าถนัดไปทางด้านใดและมีทักษะวิชาชีพเฉพาะด้าน 12) นักเรียนมีทักษะการเป็นผู้ประกอบการหรือผู้ผลิต 13) นักเรียนเป็นผู้นำที่ดีพึ่งตนเองและดูแลครอบครัวได้

3. ด้านครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจังหวัดระนองมีทักษะทางปัญญา และสมรรถนะการบูรณาการ ประกอบด้วย 12 แนวปฏิบัติ คือ 1) ครูผู้สอนมีความรู้ตรงสาระวิชาที่สอนและตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2) ครูผู้สอนมีคุณธรรม มีจริยธรรม มีความรัก มีความเมตตา มีความปรารถนาดี ต่อลูกศิษย์อย่างไม่ลำเอียง ตามจรรยาบรรณในวิชาชีพครู 3) ครูผู้สอนมีวุฒิภาวะทางด้านอารมณ์ สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้ 4) ครูผู้สอนไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดและอบายมุขทุกชนิด 5) ครูผู้สอนสามารถเลือกใช้นวัตกรรม วิธีการสอน เครื่องมือวัดผล ประเมินผล ที่มีมาตรฐานเหมาะสมกับช่วงวัยและคำนึงถึงสภาพจริงของผู้เรียน 6) ครูผู้สอนมีความสามารถในการใช้งานคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน 7) ครูผู้สอนสามารถ

ใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องและใช้ภาษาอังกฤษได้ดี โดยเฉพาะการใช้ภาษาอังกฤษในการค้นหาข้อมูลใหม่ๆ 8) ครูผู้สอนมีทักษะในการทำงานเป็นทีมร่วมกับบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษา 9) ครูผู้สอนมีสัมพันธภาพกับชุมชน เรียนรู้วิถีชีวิตของคนในชุมชน สามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้บูรณาการจัดการเรียนรู้ได้ 10) ครูผู้สอนมีการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อหาจุดอ่อน จุดแข็งของนักเรียน ในการพัฒนาผู้เรียนให้เข้ากับกลุ่มสาระวิชาและสามารถบูรณาการทักษะด้านอาชีพได้อย่างเหมาะสม 11) ครูผู้สอนมีความรู้ด้านวิจัยทางการศึกษาและสามารถนำวิจัยทางการศึกษาไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาผู้เรียนได้ 12) ครูผู้สอนมีการพัฒนาเตรียมความพร้อมของตนเองโดยการเข้าอบรมพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

4. ด้านครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจังหวัดระนองมีคุณภาพชีวิตที่ดี ต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม ประกอบด้วย 7 แนวปฏิบัติ คือ 1) ครูผู้สอนสามารถบริหารจัดการเวลาในการทำงานให้มีเวลาอยู่กับครอบครัว 2) ครูผู้สอนมีเวลาได้ติดตามข่าวสารบ้านเมืองและเข้าร่วมกิจกรรมทางประเพณีวัฒนธรรมและกิจกรรมทางศาสนา 3) ครูผู้สอนมีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีวิต 4) ครูผู้สอนมีสุขภาพจิตดี สุขภาพกายแข็งแรง มีเวลาได้ออกกำลังกายและได้รับการตรวจสุขภาพในทุก ๆ ปี 5) ครูผู้สอนได้รับสวัสดิการอย่างเสมอภาคและมีประชาธิปไตยในการทำงาน 6) ครูผู้สอนมีขวัญกำลังใจและมีความสุขในการทำงาน 7) ครูผู้สอนได้เข้ารับพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีโอกาสได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น มีความก้าวหน้าทางด้านอาชีพ

5. ด้านผู้บริหารของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดระนองมีความรู้ความสามารถด้านการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 12 แนวปฏิบัติ คือ 1) ผู้บริหารมีความรู้ รู้ลึกและรู้จริง 2) ผู้บริหารรู้เทคโนโลยี และสามารถใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานได้ 3) ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางการบริหาร และมีภาวะผู้นำทางวิชาการ 4) ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในการพัฒนาการศึกษาเพื่อคุณภาพผู้เรียน 5) ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตยในการทำงาน 6) ผู้บริหารบริหารจัดการโดยเน้นการมีส่วนร่วมและการกระจายอำนาจ 7) ผู้บริหารเป็นผู้นำที่น่าไว้วางใจ มีความโปร่งใสในการบริหารจัดการสถานศึกษาทั้งระบบ 8) ผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรม มีความซื่อสัตย์ในการทำงาน 9) ผู้บริหารมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีอัธยาศัยดี ยิ้มแย้มแจ่มใส สมาชิกมีความสุขเมื่อทำงานร่วมด้วย 10) ผู้บริหารปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับสังคมและบุคคลรอบข้าง 11) ผู้บริหารมีความสามารถในการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ 12) ผู้บริหารมีทักษะสร้างแรงจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมปฏิบัติงานอย่างเต็มใจและอย่างเต็มความสามารถ

6. ด้านการบริหารจัดการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดระนอง โดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ประกอบด้วย 16 แนวปฏิบัติ คือ 1) โรงเรียนต้องเปิดโอกาสให้ ผู้ปกครอง ชุมชน ประชาชน คณะกรรมการสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เข้ามีส่วนร่วมในการการบริหารจัดการเรียนรู้ทุก ๆ ด้าน 2) โรงเรียนใช้การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ทั้งระบบ 3) โรงเรียนมีการพัฒนาคุณภาพนักเรียนสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน 4) โรงเรียนเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการเลือกใช้ทรัพยากรทางการศึกษา และเป็นส่วนสำคัญในการร่วมสนับสนุนระดมทรัพยากรทางการศึกษา 5) โรงเรียนเปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่นเข้ามาเป็นกรรมการสถานศึกษา 6) โรงเรียนให้ความสำคัญในการบริหารจัดการโดยใช้มติของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 7) โรงเรียนเชิญปราชญ์ท้องถิ่นร่วมเป็นวิทยากรเพื่อนำภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิถีวัฒนธรรมของชุมชน เป็นการสร้างความรัก ความสามัคคี และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางความคิดในกิจกรรมการเรียนการสอน 8) โรงเรียนมีการบริหารจัดการให้นักเรียนได้รับ

วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ที่เพียงพอและหลากหลาย 9) โรงเรียนจัดสรรอาหารกลางวันให้นักเรียนที่ถูก
สุลक्षणณะ ครบ 5 หมู่ และเพียงพอต่อการบริโภค 10) โรงเรียนสนับสนุนกิจกรรม ส่งเสริมคุณธรรม
จริยธรรม ให้นักเรียนอย่างต่อเนื่อง 11) โรงเรียนมีการจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครอง 12) โรงเรียนเลือกใช้หลักการ
บริหารตามสถานการณ์ที่เหมาะสมกับสภาพบริบทโรงเรียน 13) โรงเรียนสนับสนุนให้นักเรียนเข้าถึง
เทคโนโลยี 14) โรงเรียนบริหารจัดการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนในการตัดสินใจในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ
ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ 15) โรงเรียนสนับสนุน ส่งเสริมให้มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
16) โรงเรียนมีการนิเทศติดตามเพื่อพัฒนาและปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง

7. ด้านผู้ปกครองนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดระนองมีส่วนร่วมใน
การวางแผนและปรับปรุงการบริหารงานของโรงเรียน ประกอบด้วย 7 แนวปฏิบัติ คือ 1) พ่อแม่หรือ
ผู้ปกครองต้องสนใจ อบรม เลี้ยงดูเด็กอย่างเข้าใจ เพราะสถาบันครอบครัวคือจุดเริ่มต้นในการสร้าง
คุณภาพชีวิตของเด็ก 2) ผู้ปกครองต้องเตรียมความพร้อมให้กับเด็กก่อนเข้าสู่สังคมภายนอก 3) พ่อแม่หรือ
ผู้ปกครอง ต้องเป็นต้นแบบที่ดีให้กับเด็ก 4) ผู้ปกครองต้องคอยใส่ใจเด็กทั้งเรื่องกิจวัตรส่วนตัวและเรื่องการ
เรียนของเด็ก ไม่ปล่อยให้เป็นการละเลยของโรงเรียนหรือครูแต่เพียงอย่างเดียว 5) ผู้ปกครองต้องให้ความ
ร่วมมือกับทางโรงเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 6) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับโรงเรียนทุกครั้งเมื่อ
โรงเรียนจัดการประชุมผู้ปกครองนักเรียนหรือการจัดกิจกรรมอื่น ๆ 7) ผู้ปกครองเข้าใจความแตกต่าง
ระหว่างวัย ร่วมรับฟังและแก้ไขปัญหให้กับเด็ก เมื่อเด็กพบเจอปัญหาจะต้องร่วมกันแก้ไขได้ทันทั่วทั้ง

8. ด้านการส่งเสริมทักษะความรู้คู่ทักษะอาชีพในหลักสูตรของโรงเรียนขยายโอกาสทาง
การศึกษาในจังหวัดระนองเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่มีสุข ประกอบด้วย 8 แนวปฏิบัติ คือ 1) โรงเรียน
เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ประชาชน ชุมชน และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบ
บริหารจัดการหลักสูตร 2) โรงเรียนควรปรับปรุงหลักสูตรและกิจกรรมต่าง ๆ ให้สอดคล้องไปกับ
ตลาดแรงงานของจังหวัดระนอง 3) โรงเรียนมีทิศทางในการออกแบบหลักสูตรเน้นการพัฒนาทักษะ
วิชาชีพเฉพาะด้านให้กับนักเรียน 4) ผู้บริหาร ครูผู้สอน บุคลากรทางการศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ต้อง
ร่วมระดมสมองในการออกแบบหลักสูตร 5) โรงเรียนต้องบูรณาการทักษะวิชาชีพให้เข้ากับกลุ่มสาระต่าง
ๆ ทั้ง 8 สาระการเรียนรู้ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ 6) โรงเรียนควรมี
การศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของจังหวัดระนองและบริบทโรงเรียนก่อนทำการการออกแบบหลักสูตร 7) การ
ออกแบบหลักสูตรต้องคำนึงถึงสภาพสังคม ระบบเศรษฐกิจ อาชีพที่ขาดแคลน และอาชีพที่คาดการณ์ว่า
น่าจะเกิดขึ้นในสังคมจังหวัดระนอง 8) โรงเรียนควรสร้างเอกลักษณ์ของหลักสูตรโดยวางแผน
ออกแบบสร้างหลักสูตรเฉพาะด้านที่เน้นไปทางทักษะอาชีพที่อยู่ใกล้ตัว

9. ด้านมีการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาใน
จังหวัดระนองที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 8 แนวปฏิบัติ คือ 1) โรงเรียนจัด
สภาพแวดล้อมที่สะอาด น่าเรียน น่าอยู่ และปลอดภัย ให้พร้อมสำหรับเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
2) บริเวณโรงเรียนมีป้ายบอกจุดต่าง ๆ หรือป้ายที่อธิบายสาระความรู้ที่เอื้อต่อการเรียน 3) โรงเรียนและ
ชุมชนต้องร่วมมือกันเพื่อสร้างแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้
4) โรงเรียนมีการปรับปรุงซ่อมแซม อาคารเรียน อาคารประกอบอย่างสมบูรณ์มีความพร้อมต่อการ
จัดกิจกรรมการเรียนการสอน 5) โรงเรียนมีความพร้อมของระบบสาธารณูปโภค ระบบน้ำ ระบบไฟฟ้า
และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต 6) โรงเรียนควรมีโรงฝึกงานที่มีความยืดหยุ่นได้หลายกิจกรรม 7) โรงเรียน

มีอุปกรณ์เพียงพอเพื่อให้ นักเรียนได้มีโอกาสฝึกทักษะทางด้านการประกอบอาชีพโดยการลงมือปฏิบัติจริง

8) โรงเรียนต้องไม่ตั้งอยู่ใกล้แหล่งเสื่อมโทรมและห่างจากแหล่งอบายมุข เช่น ร้านขายสุราหรือบุหรี่ ผับ บาร์ ในรัศมีไม่ต่ำกว่า 500 เมตร

10 ด้านมีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัด หนองคายอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย 6 แนวปฏิบัติ คือ 1) โรงเรียนมีการกำกับติดตามการรายงานประเมิน ตนของครูผู้สอน (SAR รายบุคคล) 2) โรงเรียนมีระบบติดตามการวัดและประเมินผลทางการศึกษา ตาม มาตรฐานการศึกษา ดังนี้ การวัดผลประเมินผลนักเรียนรายคน การวัดผลประเมินผลนักเรียนรายห้องเรียน การวัดผลประเมินผลนักเรียนทั้งโรงเรียน และการวัดผลประเมินผลนักเรียนระดับประเทศ (N-t และ O-net) 3) โรงเรียนมีการจัดทำรายงานการประเมินผลสถานศึกษาประจำปีซึ่งเป็นการตรวจสอบและ พัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน (SAR โรงเรียน) เพื่อพัฒนาระบบประกัน คุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนด 4) โรงเรียนมีระบบการติดตามการประกันคุณภาพการจัดการศึกษาภายนอก ที่ได้รับการรับรองจาก สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. 5) โรงเรียนมีการ วัดและประเมินผลที่สอดคล้องและเชื่อมโยงกับหลักสูตรของการศึกษาขั้นพื้นฐาน 6) โรงเรียนมีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

6. สรุปผลการวิจัย

ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดหนองคาย มีความเหมาะสม กับบริบท เป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ มีความสอดคล้องเชิงทฤษฎี และเป็นประโยชน์ต่อการนำไปพัฒนา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดหนองคายต่อไป

7. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์โรงเรียนขยายโอกาสในจังหวัดหนองคาย ประกอบด้วย 10 ด้าน ได้แก่ 1) โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดหนองคายมีคุณภาพมาตรฐานของ การศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) นักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดหนองคายมีคุณภาพมาตรฐาน ของการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) ครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจังหวัดหนองคายมีทักษะทางปัญญา และสมรรถนะการบูรณาการ 4) ครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจังหวัดหนองคายมีคุณภาพชีวิต ที่ดี ต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม 5) ผู้บริหารของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดหนองคายมี ความรู้ความสามารถด้านการบริหารสถานศึกษา 6) การบริหารจัดการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในจังหวัดหนองคาย โดยมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี 7) ผู้ปกครอง นักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดหนองคายมีส่วนร่วมในการวางแผนและปรับปรุงการ บริหารงานของโรงเรียน 8) การส่งเสริมทักษะความรู้คู่ทักษะอาชีพในหลักสูตรของโรงเรียนขยายโอกาสทาง การศึกษาในจังหวัดหนองคายเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่มีสุข 9) มีการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดหนองคายที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน 10) มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดหนองคายอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ ดิลกะ ลัทธพิพัฒน์ (2554 : 1 - 27) ที่ได้กล่าวถึงเรื่องการศึกษาถือเป็นปัจจัยสำคัญในการยกระดับคุณภาพ

ทรัพยากรมนุษย์ในประเทศ ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝัง จิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรี ความเป็น มนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็น ไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้ง ส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้ อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสิ่งแวดล้อมมีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จัก พึ่งตนเอง

มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ในด้านแนวการจัดการศึกษาต้องเน้น ความสำคัญ ทั้งความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอย่างมีสุข โดยเฉพาะนักเรียนใน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดระนอง มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่นักเรียนจะต้องได้รับการเรียนรู้ ด้านอาชีพเพื่อนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพในอนาคต ดังนั้นทั้งภาครัฐ และเอกชน จึงควรหันมา สนับสนุน ส่งเสริมแนวทางการพัฒนาการศึกษาด้านอาชีพให้มากยิ่งขึ้น จากความสำคัญดังกล่าวจะช่วยให้ ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์โรงเรียนขยายโอกาสในจังหวัดระนอง มีสอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น เพื่อให้การบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดระนองมีผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามความ ต้องการและสามารถกำหนดนโยบาย ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาใน จังหวัดระนองมีความเหมาะสม สามารถใช้ทรัพยากร อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อผู้เรียน สูงสุด โดยโรงเรียนต้องมีการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีการกระจายอำนาจการ บริหารและการจัดการศึกษา ตามที่กฎหมายการศึกษาระบุไว้ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านบริหารงานทั่วไป โรงเรียนต้องมีการจัดเก็บข้อมูล มีการวัดผลประเมินผล และวิเคราะห์ผล เพื่อใช้ประโยชน์ในการบริหารและการจัดการศึกษาสถานศึกษา สามารถนำข้อมูลมาสะท้อน ถึง โอกาสทางการศึกษา ประสิทธิภาพทางการศึกษา และคุณภาพทางการศึกษา

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

กระทรวงศึกษาธิการควรมีนโยบายให้สามารถจัดการศึกษาได้ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดระนอง กรณีในพื้นที่อำเภอเมืองที่เป็นพื้นที่เกาะ และ พื้นที่ต่างอำเภอที่อยู่ห่างไกล เด็กที่อาศัยในพื้นที่เกาะและพื้นที่ต่างอำเภอที่อยู่ห่างไกล โดยเฉพาะเด็ก พลัดถิ่นและเด็กต่างชาตินักเรียนเหล่านี้จะหมดโอกาสศึกษาต่อหลังจากจบมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการดำเนินการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดระนอง ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีลักษณะเฉพาะ แนวทางที่วิเคราะห์ได้สามารถนำไปใช้กับเด็กและเยาวชนกลุ่มอื่น ๆ ด้วยก็ได้ ทั้งนี้ต้องปรับแนวทางให้เหมาะกับระดับความรู้ของแต่ละกลุ่ม

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาของ ประเทศไทยในอนาคต และศึกษากลยุทธ์ในการส่งเสริมผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษาของประเทศไทยในอนาคต

9. บรรณานุกรม

- ณัฐชวัล โกคาพานิชวงศ์. (2556). การเชื่อม (ข้าม) ถิ่นที่ : ปฏิสัมพันธ์ของผู้คนบนเมืองชายแดนกับการต่อรองความหมายผ่านพื้นที่/ชุมชนทางศาสนาของผู้อพยพข้ามพรมแดนชาวพม่าในจังหวัดระนอง. (ปริญญาดุขฎิบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. วิทยาลัยสหวิทยาการ. กรุงเทพฯ.
- ดิลกะ ลัทธพิพัฒน์. (2554). ผลกระทบของการสร้างความรับผิดชอบทางการศึกษาต่อสัมฤทธิ์ผลของนักเรียนไทย. สืบค้น 18 ธันวาคม 2560, จาก https://tdri.or.th/wp-content/uploads/2012/10/s1_dilaka.pdf
- ปรีวัฒน์ ช่างคิด. (2560). การพัฒนาเด็กและเยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์เพื่อสร้างสำนึกความเป็นพลเมืองไทย:กรณีศึกษาเด็กและเยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์มอแกนเกาะเหลา จังหวัดระนอง. (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ. สำนักวิจัยและพัฒนาสถาบันพระปกเกล้า.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่. (2562). รายงานผลการจัดการศึกษาประจำปี 2561. สืบค้น 20 กุมภาพันธ์ 2562, จาก <http://rnedu.go.th/>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). สภาวะการณ์การศึกษาไทยในเวทีโลก พ.ศ. 2550. (รายงานผลการวิจัย) กรุงเทพฯ. พริกหวานกราฟิค.

10. คำขอบคุณ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อันประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรกาญจน์ สุขสดเขียว ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงวน อินทร์รักษ์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร.นพดล เจนอักษร ประธานสอบวิทยานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร. ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ให้คำปรึกษา แนวคิด และคำแนะนำ พร้อมทั้งให้ความกรุณาแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ด้วยความเมตตา ขอขอบคุณ คณาจารย์ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่าน ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือ ให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถาม ให้สัมภาษณ์ ตรวจสอบ และแก้ไขเครื่องมือรวมทั้งตรวจสอบผลการวิจัยสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ขึ้น ขอขอบคุณ กัลยาณมิตร ตลอดจนสมาชิกในครอบครัว ที่คอยให้กำลังใจ และคอยให้ความช่วยเหลือ ทำให้การทำวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี สุดท้ายนี้ คุณค่าหรือประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชา พระคุณอันยิ่งใหญ่แต่บิดา มารดา ตลอดจน ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน